

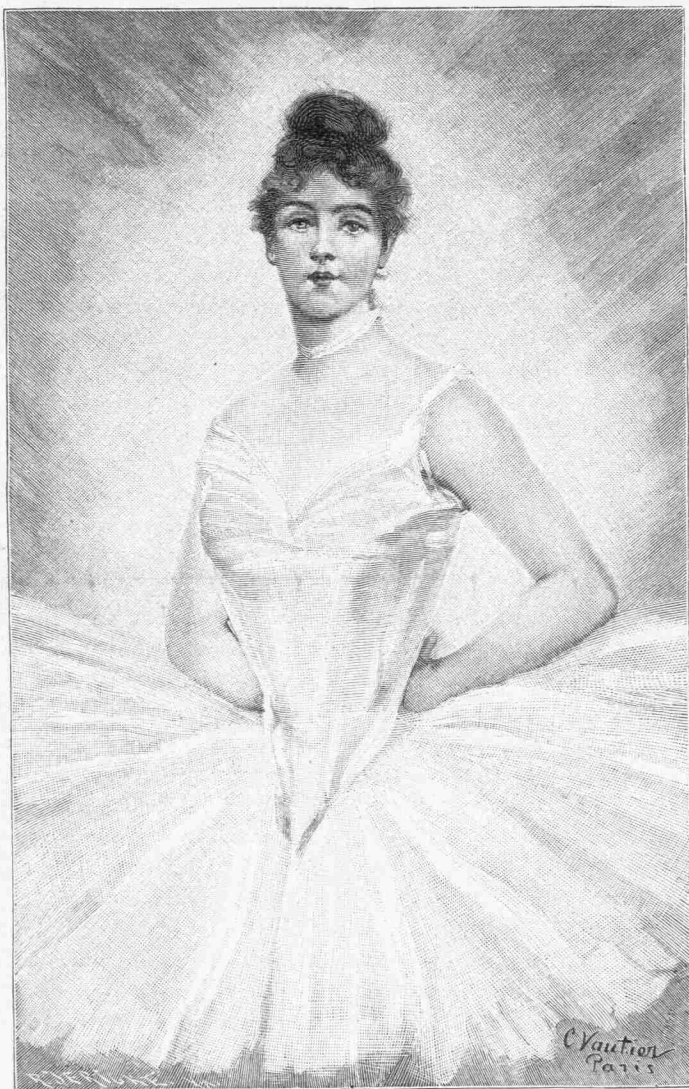
Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΟΥΣ

Διήγημα

Μίγα κακὸν ὅτι δὲν δύναται τις νὰ ᾔῃαι μόνος. ΛΑΒΥΡΥΓΕΡΟΣ

...Ἰπάρχουσι μυστήρια μὴ θέλοντα ν' ἀποκαλυφθῶσιν. Ἄνθρωποι τὰς νύκτας ἀποθνήσκουσιν ἐπὶ τῆς κλίνης πλήρεις ἀπελπισίας ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ ἀγωνιῶν ἐν τῷ λάρυγγι ἐξ αἰ-

ἤδη ἐκ μακρᾶς ἀσθενείας καὶ ἀνακτῶν τὰς δυνάμεις μου, διετέλουν εἰς μίαν τῶν εὐτυχῶν ἐκείνων διαθέσεων τῶν ἀποτελουσῶν τὸ ἀντίθετον ἀκριβῶς τῆς ἀνίας καὶ ἐξεγειρουσῶν τὰς

Η ΧΟΡΕΥΤΡΙΑ

Elxian Borté

τίας φρικωδῶν μυστηρίων τὰ ὅποια δὲν θέλουν ν' ἀπολυφθῶσιν. Ἐνίοτε, φεῦ! ἡ ἀνθρωπίνη συνείδησις πιέζεται ὑπὸ φορτίου φρικωδῶς βαρέος ὅπερ ἐν τῷ μόνῳ τάφῳ ἐναποθέτει. Οὕτω δὲ ἡ οὐσία τοῦ ἐγκλήματος ἀπομένει ἀνεξήγητος.

Πρὸ τινος περὶ τὰ τέλη φθινοπωρινῆς ἡμέρας, ἐκαθήμεν πρὸ τοῦ μεγάλου θολωτοῦ παραθύρου τοῦ καφενεῖου Δ... ἐν Λονδίνῳ. Ἀναλαβὼν

ἠθικᾶς ὁρέξεις ἐν ἐκτάκτῳ παροξυσμῷ, ἀφοῦ πλέον διελύθη ὁ καλύπτων τὴν πνευματικὴν ὄρασιν πέπλος ὑπότε τὸ ἡλεκτριζόμενον πνεῦμα τεραστίως ὑπερπηδᾷ τὴν συνήθη ἔντασίν του. Μὲ καθήδυνεν αὐτὴ ἔτι ἡ ἀναπνοή μου, καὶ ἀληθῆ ἀπόλαυσιν ἤντλουν ἐξ ἀντικειμένων ἀληθῶς ἀξίων οἴκτου. Πᾶν ὅ,τι ἔβλεπον ἤγειρεν ἐν ἐμοὶ ἐνδιαφέρον γαλήνιον, ἀλλὰ μεστὸν περιερ-

γαίας. Μὲ τὸ σιγάρον εἰς τὸ στόμα καὶ ἐφημερίδα ἐπὶ τῶν γονάτων, διεσκέδαζον, κατὰ τὸ πλεῖστον τῆς δαίτης, προσέχων ὅτε μὲν εἰς τὰς ἀγγελίας, ὅτε δὲ εἰς τὰ ἐν τῇ αἰθούσῃ παντοειδῆ πρόσωπα, καὶ ἄλλοτε ἔξω πρὸς τὴν ἰδίαν διὰ τῶν θαμβῶν ἐκ τοῦ καπνοῦ ὕλων.

Ἡ ὁδὸς, μία τῶν κυριωτέρων τῆς πόλεως ἀρτηριῶν, ἔβριθε κόσμου καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας, ἐφ' ὅσον δ' ἐνύκτωνε, τὸ πλῆθος ἐν αὐτῇ ἐπηυξάνετο ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν καὶ ὅτε ὅλοι οἱ φαῖει ἀνήθησαν, δύο χειμαρροὶ ἀνθρώπων, πυκνοὶ καὶ συμπαγεῖς, ἐκυλίνοντο πρὸ τῆς θύρας. Κατειχόμεν κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὑπὸ διαθέσεως ὅλως δι' ἐμὲ καινοτρόπου, καὶ ὁ θορυβώδης οὗτος ἐξ ἀνθρωπίνων κεφαλῶν ὠκεανὸς μ' ἐπλήρου συγκινήσεως ἡδέας, ὅλως πρωτοφρονεῖς. Τέλος, τὸ ἔξω θέαμα μὲ ἀπερρόφησεν ἐξ ὀλοκλήρου, καὶ ἔπαυσα πλέον παντελῶς προσέχων εἰς τὰ ἐν τῷ καφενεῷ συμβαίνοντα.

Αἱ παρατηρήσεις μου ἐν ἀρχῇ ἦσαν γένικαὶ καὶ ἀφηρημέναι. Ἐθεώρουν κατὰ σωροὺς τοὺς διαβατάς καὶ μόνας τὰς ἐν συνόλῳ σχέσεις τῶν ἐξήταζον. Παραυτὰ ὅμως προέβην εἰς τὰς λεπτομερείας, καὶ μετὰ λεπτολόγου ἐνδιαφέροντος ἐξήτασα τὰς ἀπειραρίθμους ποικιλίας τῶν μορφῶν, τῶν περιβολῶν, τοῦ ὕφους, τοῦ παραστήματος καὶ τῆς ἐκφράσεως.

Οἱ πολυαριθμότεροι τῶν διαβατῶν εἶχον τὸ ὕψος πολυάσχολον καὶ δὲν ἐφαίνοντο φροντίζοντες ἢ περὶ τοῦ πῶς νὰ ἀνοίξωσι διόδον διὰ τοῦ πλῆθους. Συνέπτυσσον τὰς ὀφρὺς καὶ συνέστρεφον ζωηρῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς. Ὅσakis διηγκωνίζοντο, οὐδὲν ἐπρόδιδον σύμπτωμα ἀδημονίας, ἀλλ' ἐτακτοποιοῦν ἀπλῶς τὸ ἱμάτιόν των καὶ ἐπετάχουν τὸ βῆμα. Ἄλλοι, πολυαριθμοτάτη ἐπίσης τάξις, ἐπρόδιδον διὰ τῶν κινήσεων των ἀνησυχίαν, ἦσαν πορφυροῖ τὰς ὄψεις, ἐμονολόγουν χειρονομούντες, μὲ τὴν ἀπάθειαν ἀνθρώπων εὐρισκομένων μόνων, ἀπάθειαν προερχομένην ἐξ αὐτοῦ τούτου τοῦ ἀπειροπληθοῦς τῶν ἐν τῇ ὁδῷ. Συναντῶντες οὗτοι ἐν τῇ πορείᾳ των πρόσκομμα, διέκοπτον εὐθὺς τοὺς ψιθυρισμοὺς των, ἀλλ' ἐδιπλασίαζον τὰς χειρονομίας καὶ ἐπερίμεναν μετὰ μειδιάματος ὑπερμέτρου καὶ ἀφηρημένου. Ὅσakis δὲ διηγκωνίζοντο, ἀπηύθυνον πρὸς τὸν ἀπωθήσαντα αὐτοὺς βαθὺν χαιρετισμόν, ὅλως συγκεχυμένον. — Αἱ δύο αὗται μεγάλαι τάξεις οὐδὲν ἄλλο εἶχον πλὴν τῶν ἀνωτέρω τὸ ἑκτακτον χαρακτηριστικόν. — Αἱ περιβολαὶ των ἠδύναντο πληρέστατα νὰ ὀρισθῶσι διὰ τοῦ ἐπιθέτου κόσμιοι. Ἦσαν ἀναμφιβόλως ὁμογενεῖς, ἔμποροι, δικηγόροι, παραγγελιοδόχοι, κολλυθισταί, — οἱ εὐπατρίδαι καὶ ὁ συνήθης τετρημμένος τῆς κοινωνίας πληθυσμός, — οἱ ἀργοὶ καὶ οἱ περὶ τὰς

ἰδίᾳ, των ἀσχολούμενοι ὑποθέσεις, καὶ οἱ ἀναλαμβάνοντες τὰς ὑποθέσεις ἄλλων. Δὲν μοι ἐκίνησαν μεγάλως τὸ ἐνδιαφέρον.

Πάντων καταφανέστατον ἦτο τὸ γένος τῶν ὑπαλλήλων, παρ' ᾧ διέκρινα δύο ἀξίας λόγου διαιρέσεις. Τοὺς μικροῦπαλλήλους τῶν καταστημάτων πανικῶν, — νεανίας μὲ τὰ ἐνδύματα συνεσφιγμένα, μὲ τὰ ὑποδήματα ἀποστίζοντα, τὴν κόμην μυρωμένην καὶ τὰ χεῖλη ἀλαζονικά. Ἐξαιρέσει χυδασιότητος τινος ἦν οἱ τρόποι αὐτῶν ἐνείχον καὶ ἦτις ἠδύναντο νὰ ὀνομασθῇ, ἐλλείψει ὀρισμοῦ καταλληλοτέρου, ὕψος παρικόν, μοὶ ἐφάνησαν τὸ ἀκριβὲς πανομοιότυπον τοῦ πρὸ δώδεκα ἢ δεκαοκτὼ ἐτῶν συρμοῦ τῆς ἀριστοκρατίας. Ἐφερον τὰς ἀπομάχους χάριτας τῆς ὑψηλῆς κοινωνίας, — καὶ οὕτω, νομίζω, ὁ ὀρισμὸς τῆς ἐν λόγῳ τάξεως εἶνε πλήρης.

Ὡς πρὸς δὲ τοὺς ἀνωτέρους ὑπαλλήλους τῶν μεγάλων οἰκῶν, ἠδύναντο ἐκ πρώτης ὀψεως ν' ἀναγνωρισθῶσιν, ἀπὸ τῶν μαύρων ἢ καστανοχρόων καὶ εὐρέων ἐνδυμάτων, ἀπὸ τῶν λαίμοδετῶν καὶ λευκῶν ἐωσκαρδίων, ἀπὸ τῶν πλατέων καὶ στερεῶν ὑποδημάτων μὲ τὰς ἐπ' αὐτῶν κνημίδας. Αἱ κεφαλαὶ των ἦσαν ὀλίγον φαλακρὰ καὶ τὸ δεξιόν των οὖς, ἀπὸ πολλοῦ συνήθισαν νὰ συγκρατῇ τὴν γραφίδα, ἐκκμπετο ἄλλοκότως πρὸς τὰ κάτω. Ἐξέβαλλον καὶ ἐπανεθέτον ἐπὶ κεφαλῆς τὸν πῖλον δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν, καὶ ἔφερον ὠρολόγια μὲ βραχεῖας χρυσᾶς ἀλύσεις ῥυθμοῦ ἀρχαίου καὶ στερεοῦ. Ὁ διακκέστερος ποθὸς των ἦτο ἡ ὑποληψία, — ἐὰν τοῦλάχιστον τοιοῦτος πόθος ἐντιμὸς ὑφίσταται.

Πολλοὺς λαμπρῶς ἐνδεδυμένους εὐκόλως ἀνεγνώρισα ὡς ἀνήκοντας εἰς τὸ γένος τῶν ὑψηλῆς τάξεως λωποδυτῶν, τῶν λυμαινομένων τὰς μεγαλοπόλεις. Ἐμελέτησα μετὰ πολλῆς περιεργείας τὴν τοιοῦτου εἵδους ἀριστοκρατίαν, καὶ ἠπόρησα πῶς ἐξελαμβάνοντο ὡς εὐγενεῖς καὶ ἀπ' αὐτῶν ἔτι τῶν εὐγενῶν. Ἐνῷ ἀπὸ τὰς πλατείαις χειρίδας των καὶ τὸ ὑπερμέτρωσ ἐλευθέριον τοῦ ὕφους των, ἠδύναντο πᾶς τις νὰ τοὺς ἐννήσῃ.

Οἱ ἐξ ἐπαγγέλματος παίχται — πλείστους διέκρινα τοιοῦτους — ἀνεγνώριζοντο ἔτι εὐχερέστερον. Ἐφερον παντοειδεῖς περιβολάς, ἀπὸ τῆς τοῦ συστηματικοῦ παίχτου, μὲ τὸ βελουδίνον ἐσωκάρδιον, τὸν εὐφραντάστως ἰδιοῤῥυθμον λαίμοδέτην, τὰς ἐκ χαλκοῦ κεχρυσωμένου ἀλύσεις καὶ τὰ ἐπίχρυσα κομβία, μέχρι τῆς αὐστηρῶς ἀπλῆς καὶ ἀνεπιλήπτου ἐνδυμασίας, τῆς μηδεμίαν προκαλοῦσης ὑπόνοιαν. Κοινὰ ἐν τοιούτοις διακριτικὰ ὅλων ἦσαν ὄψεις μελαψή καὶ ἡλιοκαής, ἐκφράσεις τοῦ βλέμματος ἀορίστως ζοφερά, ἢ συμπίσεις καὶ ὠχρότης τοῦ χεῖλους. Μοὶ ἐπρόδιδον ἰδίως αὐτοὺς δύο ἑτερα χαρα-

κτηριστικά των — ὁ ταπεινὸς καὶ ἐπιφυλακτικὸς τόνος δι' οὗ συνδιελέγοντο, καὶ τάσιν τις τοῦ ἀντίχειρος νὰ ἐγείρεται καὶ νὰ σχηματίζῃ πρὸς τοὺς λοιποὺς δακτύλους γωνίαν ὀρθήν. — Συχνότατα, συνωδεύοντο ὑπὸ ἀνθρώπων διαφερόντων κατὰ τι ὡς πρὸς τοὺς τρόπους αὐτῶν ἀλλ' ἦσαν πτηνὰ τῆς αὐτῆς καὶ ἐκεῖνοι κατηγορίας. Ἰδοὺ ὁ ὀρισμὸς των ὁμογενεῖς ἐκ τῆς εὐφυΐας των ἀποζῶντες. Διαιροῦνται δέ, πρὸς ἀπογύμνωσιν τοῦ κοινοῦ, εἰς δύο μερίδας, — τὴν ὁμογενῆ καὶ τὴν στρατιωτικὴν. Κύρια τῆς πρώτης χαρακτηριστικὰ εἶναι μακρὰ κόμη καὶ μευδιάματα, τῆς δὲ δευτέρας μακροὶ ἐπενδύται καὶ ὄφρυς συνεσπασμέναι.

Κατερχόμενος τὴν κλίμακα τῆς διακεκριμένης καλουμένης τάξεως, εὗρον ἀντικείμενα μελέτης ζοφερώτερα καὶ βαθύτερα. Εἶδον πλανοδίους ἐμπόρους Ἰουδαίους μὲ σπινθηροβόλους ὀφθαλμοὺς ἱέρακος ἐπὶ μορφῶν ἐκφραζουσῶν ποταπὴν ταπείνωσιν· θρασεῖς ἐξ ἐπαγγέλματος ἐπαίτας παραγκωνίζοντας πτωχοὺς ἀναξιοπαθοῦντας, οὓς ἡ ἀπελπισία μόνη ὥθησεν εἰς τὰ νυκτερινὰ σκότη πρὸς αἵτησιν ἐλέου· φιλασθένους καὶ ὁμοίους πρὸς φάσματα ἀπομάχους, ἐφ' ὧν ὁ θάνατος βεβαίαν ἐπέθηκε χεῖρα, τάλαντευομένους καὶ κλονουμένους διὰ μέσου τοῦ πλήθους, καὶ θεωροῦντας ἓνα ἕκαστον κατὰ πρόσωπον μὲ βλέμματα πλήρη ἰκεσίας, ὡς ἵνα ἀντλήσωσι τυχαίαν τινὰ παρηγορίαν, ἐλπίδα ἐκλιποῦσαν· σεμνὰς κόρας ἐπιστρεφούσας ἀπὸ μακρᾶς ἐργασίας εἰς τὸ ἀνήλιόν των οἶκημα, καὶ ὀπισθοδρομούσας μὲ ἔκφρασιν πόνου μᾶλλον ἢ περιφρονήσεως πρὸ τῶν βλεμμάτων των γελοίων, ὧν μάλιστα ἡδυνάτουν ν' ἀποφεύγῃσιν τὴν ἄμεσον ἐπαφὴν. Παντοειδεῖς καὶ πάσης ἡλικίας γυναῖκες τῆς ἀπωλείας — τὴν ἀδιαφιλονηκτοῦ ἐφῆβον καλλονὴν τὴν ἀναπολοῦσαν τὸ ἄγαλμα τοῦ Δουκιανοῦ, οὗ τὸ ἐξωτερικὸν ἦτο ἐκ παρείου μαρμάρου, τὸ δ' ἐσωτερικὸν ἔγεμεν ἀκαθαρσιῶν, — τὴν ῥάκη περιβεβλημένην λέπραν, ἀηδῆ, ὅλας ἐκπτωτον, — τὴν γραῖαν μάντιδα ῥικνὴν, ἐψιμυθιωμένην, καταστόλιστον, πειρωμένην μίαν ἔτι εἰσοδὸν εἰς τὴν νεότητα, — τὴν ἀγνὴν μὲν καὶ ἄωρον ἔτι παιδίσκην, ἀλλ' ἐξοικειωμένην, ἐκ μακρᾶς ἤδη τριβῆς, πρὸς τοὺς φρικώδεις τοῦ ἐμπορίου της ἀκκισμοὺς καὶ καταβιβρωσκομένην ὑπὸ τοῦ πόθου τοῦ νὰ τεθῇ εἰς ἴσῃν μοῖραν πρὸς τὰς ἐν κακίᾳ πρεσβυτέρας της — μεθύσους ἀπειραριθμοὺς καὶ ἀπεριγράπτους τοὺς μὲν ῥάκη περιβεβλημένους, κλονουμένους, παραλύτους, ἔχοντας ἐφθαρμένας τὰς ὄψεις καὶ τὰ βλέμματα ἐσβεσμένα, — τοὺς δὲ μὲ ἀρτίας ἀλλὰ ῥυπαρὰς περιβολὰς, μὲ ἀναποφάσιστόν τινα θρασυτητα, μὲ χονδρὰ χεῖλη φιληδονίαν προδίδοντα, μὲ τὰς ὄψεις πορφυρὰς — ἄλλους φέροντας παλαιωμένα ἀλλ' ἐπιμελῶς

καθαρισμένα ἐνδύματα, — ἀνθρώπους ἔχοντας τὸ βῆμα ἐκτάκτως σταθερόν καὶ ἐλαστικόν, ἀλλ' ὑπερμέτρως ὠχρούς καὶ μὲ βλέμματα ἐξηγριωμένα καὶ ἐρυθρά, καὶ διὰ τρεμόντων βραχιόνων ψαύοντας ἐν τῇ βιαίᾳ των διὰ μέσου τοῦ πλήθους πορεία πᾶν ὅ,τι πρὸ αὐτῶν ἤθελον συναντήσῃ — καὶ ἔπειτα, πωλητὰς ζυμαρικῶν, ἐντολοδόχους, ἀνθρακοπώλας, καπνοδοχοκαθαριστὰς· πλανοδίους μουσικούς, ἐκθέτας πιθήκων, ἐμπόρους ἀσμάτων, τοὺς πωλητὰς καὶ αἰδούς τοιούτων τεχνίτας ῥακενδύτους καὶ παντοειδεῖς ἐργάτας ἐξηντλημένους ἐκ τῆς κοπώσεως, — πλήρεις ἄπαντας θορυβώδους καὶ ἐκτάκτου ἐνεργητικότητος, ἐνοχλοῦσας τὸ οὖς διὰ τῶν πικραφωνιῶν της καὶ ἐμποιοῦσας εἰς τὸ βλέμμα ἐντύπωσιν ἀνιαράν.

Ἐφ' ὅσον ἐνεδυναμῶτο ἡ νύξ, ἐνεδυναμῶτο καὶ τὸ πρὸς τὴν σκηνὴν ἐνδιαφέρον μου· διότι ὅχι μόνον ἡ γενικὴ τοῦ πλήθους ὄψις ἡλαιοῦτο (ἐκλείπόντων κατὰ μικρὸν τῶν εὐγενεστέρων στοιχείων διὰ τῆς ἀποχωρήσεως των συνωτέρων, τῶν δὲ χονδροειδεστέρων στοιχείων καθισταμένων ἐπὶ μᾶλλον καταφανῶν ἐφ' ὅσον ἡ προϊούσα νύξ ἐξῆγε τῆς τρώγλης του ἓνα ἕκαστον ἀλήτην), ἀλλὰ καὶ αὐταὶ αἱ ἀκτίνες τοῦ ἀερίωφτος, ἀσθενεῖς πρὸ μικροῦ, ὅτε ἀκόμη ἐπάλαιον πρὸς τὴν θνήσκουσαν ἡμέραν, εἶχον ἤδη καταστῆ ζωηρόταται καὶ ἔρριπτον ἐπὶ παντὸς ἀντικειμένου λάμψιν ἀπαστράπτουσιν καὶ ὑποτρέμουςαν. Τὸ πᾶν ἦτο μαῦρον, ἀλλ' ἀποστίλβον, — ὡς ἡ ἔθνεος.

Τὰ παράδοξα τοῦ φωτὸς ἀποτελέσματα μὲ παρεκίνησαν νὰ διερευνήσω τὰς μορφὰς τῶν ἀτόμων· καί, μολοντί ἡ ταχύτης μεθ' ἧς ὁ κόσμος παρήρχετο πρὸ τοῦ παραθύρου μόλις μοι ἐπέτρεπε νὰ ῥίπτω βλέμμα ἀπλοῦς ἐπὶ τῆς μορφῆς ἐκάστου, μοι ἐφαίνετο, χάρις εἰς τὴν ἀλλοκοτόν μου διέγερσιν, ὅτι ἡδυνάμην πολλὰς εἰς τῷ βραχεῖ τούτῳ διαστήματι ν' ἀναγνώσω δι' ἐνὸς βλέμματος τὴν ἱστορίαν μακρῶν ἐτῶν.

Τὸ μέτωπον στηρίζων ἐπὶ τῆς ὕλου, ἡσυχολούμην οὕτω εἰς ἐξέτασιν τοῦ πλήθους, ὅτε αἰφνης ἐπεφάνη φυσιογνωμία τις (γέροντος περίπου ἐβδωμηκοντούτου), — φυσιογνωμία ἐφεκλύσασα ἐν ἀκαρεῖ καὶ ἀπορροφήσασα τὴν προσοχήν μου, διὰ τὸ ἰδιάζον τῆς ἐκφράσεώς της. Ἐκφρασιν παρομοίαν, ἢ καὶ ἀμυδρῶς πρὸς ταύτην σχετικήν, δὲν εἶχον εἰσέτι γνωρίσῃ. Ἡ πρώτη μου ἐπὶ τῇ θέᾳ του σκέψις, ὡς καλῶς ἐνθυμοῦμαι, ὑπῆρξεν ὅτι ὁ Ρέτσχ, ἐκ τὸν συνήντα, θὰ τὸν ἐπρότιμα ἀναμφιβόλως τῶν τύπων ὑφ' οὓς ἐπείραθῃ ν' ἀπεικονίσῃ τὸν δαίμονα. Ἐνῶ ἐπροσπάθουν, ἐν τῷ βραχεῖ διαστήματι τοῦ πρώτου μου βλέμματος, ν' ἀνακλύσω ὅπως δῆποτε τὸ μεταδοθὲν μοι αἶσθημα, ἥσθάνθη ἐν τῷ πνεύματί μου

συγκεχυμένως καὶ παραδόξως ἀφυπνιζομένας τὰς ιδέας τῆς εὐρείας διανοίας, περισκέψεως, γλίσχρότητος, ἀπληστίας, ψυχραιμίας, κακίας, αἰμοδιψίας, θριάμβου, εὐθυμίας, υπερμέτρου φόβου, θαθείας καὶ υπερτάτης ἀπελπισίας. Ἡ σθάνθη ἐμαυτὸν παραδόξως κεντηθέντα, ἐξεγεθέντα, θκμβωθέντα. Ὅποια, ἐσκέφθην, ἀλόκοτος ἱστορία εἶνε ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ χαραγμένη! Διάπυρος τότε μοὶ ἐπῆλθεν ὁ πόθος, νὰ ἐξετάσω κάλλιον τὸν ἄνθρωπον, — νὰ μάθω περὶ αὐτοῦ πλείοτερα. Ἐφόρεσα ἐν σπουδῇ τὸ ἐπαινετόριον, ἀνέλαβον τὸν πῖλον καὶ τὴν ῥαβδὸν μου καὶ ἐξελθὼν ὥρμησα διὰ μέσου τοῦ πλῆθους πρὸς τὸ μέρος πρὸς τὸ ὅποιον εἶχον ἴδῃ καὶ ἐκείνον κατευθυνόμενον· διότι δὲν ἐφαίνετο πλέον. Ἐρευνῶν, κατῴρθωσα τέλος νὰ τὸν ἀνέυρω τὸν ἐπλησίισα καὶ τὸν παρεκκολλούουν, ἀλλὰ μετ' ἄκρας ἐπιφυλακτικότητος, ἵνα μὴ ἐπισύρω τὴν προσοχὴν του.

Ἀνέτως ἡδυνάμην τώρα νὰ τὸν μελετήσω. Ἦτο μικρὸς τὸ σῶμα, κάτισχνος καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον ἀσθενέστατος. Τὰ ἐνδύματά του ἦσαν ῥυπαρά καὶ ἐσχισμένα· ἀλλὰ, πρὸ τοῦ ζωηροῦ φωτός τῶν λυχνιῶν, ὑφ' ἧς ἐκ διαλειμμάτων διήρχετο, εἶδον ὅτι ἔφερεν ὑποκάμισον ποιότητος ἐκλεκτῆς, ἀλλὰ ῥυπαρόν· καὶ ἂν δὲν ἦ πατήνην, διὰ τινος σχισμῆς τοῦ μανδύου, ἀγορασθέντος προφανῶς ἀπὸ μεταπράτην, δι' οὗ ἐπιμελῶς ἦτο τυλιγμένος, διείδον τὴν ἀναλαμπὴν ἀδαμαντος καὶ ἐγχειριδίου. Ἐκ τούτων ὅλων ἐξηρεθίσθη εἰς ἄκρον ἡ περιέργειά μου καὶ ἀπεφάσισα νὰ παρεκκολληθῶ τὸν ἄγνωστον ὅπου καὶ ἂν ὑάγῃ.

Εἶχεν ἡδὴ νυκτώσῃ ὀλοτελῶς, ὕγρα δὲ καὶ πυκνὴ ὁμίχλη ἐπικαθῆτο τῆς πόλεως, μετατραπεῖσα μετ' οὐ πολὺ εἰς ῥαγδαίαν καὶ συνεχῇ βροχὴν. Ἡ τοιαύτη τοῦ καιροῦ μετατροπὴ ἐσχεν ἀποτέλεσμα παράδοξον ἐπὶ τοῦ πλῆθους, συνταραχθέντος ὅλου ἐν νῆα κινήσει καὶ κρυβέντος ὑπὸ σωρείαν ἀλεξιβροχιῶν. Ἡ συρροή, ὁ συνωστισμός, ἡ ὀχλοβολή, δεκαπλασίως ἡδὴ ἐπεταθῆσαν. Ἐμὲ ἡ βροχὴ δὲν ἐνέβαλεν εἰς μεγάλην ἀμηχανίαν, — ἤμην ἀκόμη ὑπὸ τὸ κράτος τῆς πρὸς ἐνέδραν πυρετώδους μου ζήσεως, ἀπολαύσεως ἧς ἡ ὕγρασία εἶνε ἐχθρὸς ἐπικίνδυνος. Περιέδεσα τὸ στόμα διὰ μαντηλίου καὶ οὕτω ἡσφαλίσθην. Ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν, ἐπιπόνως ὁ γέρον ἐχάρασεν ὁδὸν διὰ μέσου τῆς μεγάλης ἀρτηρίας, καὶ τὸν παρεκκολλούουν σχεδὸν κατὰ πόδα ἐκ φόβου μὴ ἀπολέσω τὰ ἔχνη του. Μὴ στρεφόμενος ποσῶς πρὸς τὰ ὀπίσθεν, δὲν ἔδωκε προσοχὴν εἰς ἐμέ. Εἰσῆλθεν εἴτα εἰς πλαγίαν ὁδόν, βριθοῦσαν ἐπίσης κόσμου, ἀλλ' οὐχὶ ὅσον ἡ προτέρα. Ἐνταῦθα οἱ τρόποι τοῦ ὑπέστησαν καταφάνη ἀλλοίωσιν. Τὸ βῆμά του ἐμετριάσθη, ἐγένετο μαῖλλον ἀσταθές, μαῖλλον δισταζόν. Διέτρεξεν

ἐπανειλημμένως τὴν ὁδόν, ἄνευ προφανοῦς τινος σκοποῦ· καὶ τὸσον τὸ πλῆθος ἦτο πυκνόν, ὥστε ἠναγκαζόμεν κατὰ πόδα νὰ τὸν παρεκκολλοῦω. Ἡ ὁδὸς ἦτο στενὴ καὶ μακρά, καὶ ὁ ἐπ' αὐτῆς περίπατος τοῦ διήρχεσθαι περίπου ὥραν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὑποίας τὸ πλῆθος βαθμηδὸν ἡλαττώθη. Δευτέρα καμπὴ μᾶς ἔρριπεν εἰς πλατεῖαν λαμπρῶς φωτισμένην καὶ βριθοῦσαν κόσμου. Ὁ ἄγνωστος ἀνέκτησε τὸ ἀρχικόν του ὕψος· Ἐστήριξε τὸν πῶγωνά ἐπὶ τοῦ στήθους, καὶ ὑπὸ τὰς συνεσπασμένας τοῦ ὀφρύς περιέφερε τὸ βλέμμα παραδόξως πρὸς πᾶσαν διεύθυνσιν, πρὸς πάντας τοὺς περὶ αὐτόν. Ἐπετάχυνε τὸ βῆμα κανονικῶς, ἄνευ διακοπῆς. Καὶ μετ' ἐκπλήξεως τὸν εἶδον, ἀφοῦ περιέτρεξε τὴν πλατεῖαν ἅπαξ, ἐπικναστρέφοντα ἐπὶ τὰ ἴδια. Ἐκορυφούτο δὲ ἡ ἐκπλήξις μου ἐφ' ὅσον τὸν ἐβλεπον ἐπαναρχίζοντα τὸν περίπατον· στραφεὶς ἀποτόμως, μικροῦ δεῖν μὲ ἀνεκάλυψε.

Διὰ τὸν ἐν πλατεῖᾳ περίπατον ἐδαπανήθη μία ἔτι ὥρα, περὶ τὰ τέλη τῆς ὑποίας οἱ διαβάται δὲν διέκοπτον πλέον τὴν πορείαν μας ὡς ἐν ἀρχῇ. Ἡ βροχὴ κατέπιπτε ῥαγδαίᾳ, ὁ ἀὴρ ἐψυχραίνετο, καὶ ἀπῆρχοντο ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια. Παιῶν κίνημα ἀδημονίας, ὁ ἀλήτης εἰσῆλθεν ἐντὸς ζοφεράς ὁδοῦ, σχετικῶς ἐρήμου. Τὴν διέτρεξε καθ' ὅλον αὐτῆς τὸ μήκος, τέταρτον περίπου μιλλίου, μὲ ταχύτητα δι' ἧς οὐδέποτε θὰ ἐφκνταζόμεν προικισμένον τοιοῦτον γέροντα, — ταχύτητα τοιαύτην, ὥστε μόλις ἡδυνάμην νὰ τὸν παρεκκολλοῦω. Μετὰ τινὰ λεπτά κατελήξαμεν ἐντὸς εὐρείας καὶ πολυθρόνου ἀγορᾶς. Ὁ ἄγνωστος ἐφαίνετο γνώστης τῶν μερῶν, καὶ ἀνέλαβεν ἅπαξ ἔτι τὸ ἀρχικόν του ὕψος, χαράσσων ὁδὸν τῇδε κκεῖσε, ἀτκόπως, μεταξὺ τοῦ πλῆθους τῶν ἀγοραστῶν καὶ πωλητῶν.

Ἐπὶ μίαν καὶ ἡμίσειαν περίπου ὥραν, ἣν ἐκεῖ διήλθομεν, ἐδέησε νὰ τὸν παρεκκολλοῦω μετ' ἄκρας ἐπιφυλακτικότητος ἵνα μὴ ἐπισύρω τὴν προσοχὴν του. Ἐφόρουν εὐτυχῶς γαλόσας ἐκ καουτσούκ καὶ ἐβάδιζον ὁλως ἀθορύβως. Οὐδὲ κἂν ὑπωπευθῇ τὴν κατασκοπεῖάν μου. Εἰσῆρχετο εἰς ἐν ἕκαστον μαγαζεῖον, οὐδὲν ἡγόραζεν, οὐδὲ λέξιν ἐπρόφερε, καὶ ἐπὶ παντός ἀντικειμένου ἔρριπτε βλέμμα ἀτενές, ἀγριον, κενόν. Ἡ ἐκπλήξις εἰς ἣν οἱ τρόποι τοῦ μ' ἐνέβαλον ἦτο ὑπέρμετρος καὶ σταθερὰν συνέλαβον ἀποφασιν νὰ μὴ τὸν ἐγκαταλίπω πρὶν ἢ κατὰ τὴν περιέργειάν μου ἰκανοποιηθῇ.

Ὁρολόγιον βαρύνχον ἐσήμκνεν ἐνδεκάτην, καὶ ἅπαντες ἐκένουν τὴν ἀγορὰν ἐν σπουδῇ. Παντοπώλης τις, κλειὼν παράθυρον, διηγκώνισε τὸν γέροντα, οὐ τὸ σῶμα εἶδον πάραυτα κλονηθὲν ὑπὸ ζωηροῦ σπασμοῦ. Ἐσπευσε πρὸς τὴν ὁδόν, ἔρριψε περὶ αὐτόν στιγμιαίον βλέμμα ἀγωνίας, καὶ ἀπῆλθε πάραυτα ἐν ἀπιστεῦτι τα.

χύτητι διὰ μέσου πολυαριθμῶν ἐλικοειδῶν καὶ ἐρήμων δρομίσκων, ἕως οὐ καὶ πάλιν τέλος ἀπέλθξαι εἰς τὴν μεγάλην ὁδὸν ἐξ ἧς εἶχομεν ὁρμηθῆ, — τὴν ὁδὸν τοῦ καφεναίου Δ... Δὲν παρῆχεν ὅμως πλέον αὕτη τὸ ἀρχικὸν θέαμα. Ἀπηύγαζε μὲν πάντοτε ἐξ ἀειόφωτος, ἀλλ' ἡ βροχὴ ἐπιπτε ῥαγδαία καὶ οἱ διαβάται ἦσαν σπάνιοι. Ὁ ἄγνωστος ὠχρίασεν. Ἐπροχώρησε βήματα τινα σκυθρωπὸς ἐπὶ τῆς πρότερον βριθούσης λεωφόρου· εἶτα, βαθείως στενάζων, ἐστράφη πρὸς τὸν ποταμὸν καὶ ἐξαφανισθεὶς διὰ λαβυρίνθου σκολιῶν ὁδῶν ἐφθασεν ἐπὶ τέλους πρὸ τινος μεγάλου θεάτρου. Ἐμελλεν ἤδη νὰ κλεισθῇ καὶ τὸ κοινὸν ἐξήρχετο διὰ τῶν θυρῶν. Εἶδον τὸν γέροντα ἀνοίγοντα τὸ στόμα ἵν' ἀναπνεύσῃ, καὶ συνωθούμενον ἐν τῷ πλήθει· ἀλλ' ἡ ἐπὶ τῆς ὁψέως τοῦ βαθεῖα ἀγωνία μοὶ ἐφάνη διασκεδασθεῖσα. Ἡ κεφαλὴ τοῦ ἐπανεπέσεν ἐπὶ τοῦ στήθους. Εἶχεν ἀναλάβῃ τὴν ἀρχαίαν του ὄψιν. Τὸν εἶδον ἀναμιχθέντα πρὸς τὸν μεγαλειότερον βεῦμα τοῦ κοινοῦ, — ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ ἡγνούσων πῶς νὰ ἐξηγήσω τὴν ἀλλόκοτόν του αὐτὴν ἐπιμονήν.

Ἐφ' ὅσον ἐπροχώρει, τὸ κοινὸν ἡραιούτο· ἡ ἀθημονία καὶ οἱ πρότεροι δισταγμοὶ τοῦ ἐκ νέου τῷ ἐπανῆλθον. Παρηκολούθησεν ἐπὶ τινα ὥραν ἐκ τοῦ πλησίον ὅμιλον ἐκ δέκα ἢ δώδεκα ταραχοποιῶν ὁ ἀριθμὸς των κατὰ μικρὸν ἡλαττούτο, καὶ τέλος ἀπέμειναν τρεῖς, ἐντὸς στενοῦ, σκοτεινοῦ καὶ ἀποκέντρου δρομίσκου. Ὁ ἄγνωστος ἐστάθη, ἐφάνη πρὸς στιγμὴν βυθιζόμενος εἰς σκέψεις· εἶτα, πλήρης προδῆλου ταραχῆς, εἰσέδυσεν εἰς τινα ὁδὸν ἧτις ἐφερεν εἰς τὴν ἐσχατιᾶν τῆς πόλεως, εἰς μέρη ὅλως διάφορα τῶν προτέρων. Ἦτο ἡ νοσηροτέρα τῶν συνοικιῶν τοῦ Λονδίνου, καὶ πᾶν τῶν ἐν αὐτῇ ἀντικειμένων ἔφερε τὴν σφραγίδα τῆς ἐλεεινότητος πενίας καὶ τῆς ἀνιάτου κακίας. Ὑπὸ τὴν τυχαίαν λάμπιν φανοῦ θαμβοῦ ἔβλεπέ τις ξυλίνους οἰκίας ὑψηλάς, ἀρχαίας, ἐφαρμύμενας, ἐτοιμορόπους, καὶ κατὰ τόσον πολυαριθμούς καὶ ἰδιοτρόπους διευθύνσεις ἐγειρομένας, ὥστε μόλις διεκρίνετο ἡ μεταξὺ αὐτῶν ὑπαρξὶς διόδων. Τὰ λιθόστρωτα ἦσαν τυχαίως διεσπαρμένα καὶ ἐχλόαζον. Φρικώδης ῥυπαρότης ἐλίμναζεν ἐντὸς τῶν φραχθέντων ῥυακίων. Ἡ ἀτμοσφαῖρα ὅλη ἀνέδιδε τὴν σῆψιν καὶ φθοράν. Ἐν τούτοις ἐφ' ὅσον ἐπροχωροῦμεν, οἱ θόρυβοι δι' ὧν ἡ ζωὴ ἐκδηλοῦται ἐπληττον βαθμῶδιν τὰ ὧτά μας ἐναργέστερον· καὶ τέλος, μεγάλαι ὁμάδες ἀνθρώπων, οἱ μᾶλλον ἀλιτήριοι τῶν ἀθλίων τοῦ Λονδίνου, ἀνεφάνησαν ταλαντευόμενοι τῇ δεκάξεισε. Ὁ γέρον ἡσθάνθη τὸ πνεῦμά του ἀνα-

ζωογονούμενον, ὡς τὸ ἀγωνιῶν φῶς ἐτοιμοσβέστου λύχνου. Ἄπαξ ἔτι ὥρμησε πρὸς τὰ ἐμπρὸς διὰ βήματος ἐλαστικοῦ. Αἶφνης, ἐκάμψαμεν γωνίαν τινα. Θαμβωτικὸν φῶς ἀνέλαμψε πρὸ τῶν ὁμμάτων ἡμῶν, εὐρεθέντων πρὸ ἐνὸς τῶν ὑπερμεγέθων ἀπορρήτων ναῶν τῆς Μέθης, ἐνὸς τῶν ἀνακτόρων τοῦ δαίμονος Γκίν.

Προσῆγγιζεν ἤδη τὸ πρῶινόν λυκαυγές· ἀλλὰ σμῆνος ἀθλίων μεθύσων συνωστίζοντο ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν τῆς περιφώτου θύρας. Σχεδὸν κραυγᾶσας ἐκ τῆς χαρᾶς, ὁ γέρον ἀνέλαβε τὴν ἀρχικὴν του ἐκφρασιν καὶ ἤρχισε νὰ περιτρέχῃ τὸν συρφετὸν κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν, ἔνευ προφανοῦς τινος σκοποῦ. Δὲν παρῆλθε πολὺ ἀπὸ τοῦ νέου τούτου περιπάτου καὶ μέγας ἐγένετο πρὸ τῶν θυρῶν συνωστισμὸς, σημεῖον ὅτι τὸ κατὰστημα ἐκλείετο, διότι παρῆλθεν ἡ ὥρα. Παρατήρησα τότε τὴν ὄψιν τοῦ γέροντος ἐκφράζουσιν ὑπερτάτην ἀπόγνωσην. Χωρὶς ἐν τούτοις νὰ διστάσῃ περὶ τῆς πορείας τοῦ ἐπανῆλθεν αἶφνης μετὰ πείσμονος ἐνεργητικότητος ἐπὶ τὰ ἴδια, εἰς τὸ κέντρον τοῦ πολυανθρώπου Λονδίνου. Ἐβάδιζε σπεύδων καὶ τὸν παρηκολούθουν πάντοτε πλήρης φρικώδους ἐκπλήξεως, μὴ ἐννοῶν νὰ παραιτηθῶ κατασκοπείας παρεχούσης ζωηρώτατον ἐνδιαφέρον. Ἐν ᾧ διηνύομεν τὴν πορείαν ἡμῶν, ὁ ἥλιος ἀνέτελλε, καὶ ὅτε ἐκ νέου ἐφθάσαμεν εἰς τὸ ἐμπορικὸν τῆς πόλεως ἐντευκτήριον, εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ καφεναίου Δ... , εὗρομεν ἐκεῖ θέαμα ζωῆς καὶ κινήσεως παρόμοιον περίπου πρὸς τὸ τῆς ἐσπέρας τῆς προτεραίας. Καὶ ἀκόμη, ἐν μέσῳ τοῦ ὅλον ἐξαναομένου θορύβου, ἐξηκολούθησα ἐπὶ πολὺ ἔτι διώκων τὸν ἄγνωστόν μου. Ἐκεῖνος ὅμως ἐξηκολούθει ὡς πάντοτε περιφερόμενος, καὶ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας δὲν ἀπεμακρύνθη τῆς τύρβης τῆς ὁδοῦ. Καὶ ὅτε τὰ σκότη τῆς δευτέρας ἐσπέρας προσῆγγιζον, ἡσθάνθη ἐμαυτὸν θανασίμως συντετριμμένον, καὶ σταθεὶς ἀντιμέτωπος πρὸς τὸν ἀλήτην, τὸν ἡτένισα κατὰ πρόσωπον, ἀπτόητος. Χωρὶς ποσῶς νὰ προσέξῃ εἰς ἐμέ, ἐκεῖνος ἐξηκολούθησε τὴν ἐπίσημόν του πορείαν ἐν ᾧ ἐγώ, παρχιτούμενος πλέον πάσης περαιτέρω καταδιώξεως, ἐστάθην, μετὰ προσηλώσεως παρακολουθῶν αὐτόν διὰ τοῦ βλέμματός εἰς τὴν πορείαν του.

Ὁ γέρον αὐτός, — ἐσκέφθη ἐπὶ τέλους, — εἶνε ὁ τύπος καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ βαθεῖος ἐγκλήματος. Φεύγει τὴν μόνωσιν. Εἶνε ὁ ἄνθρωπος τοῦ πλήθους. Μάτην θὰ ἐξηκολούθουν τὴν κατασκοπεῖαν μου· διότι οὐδὲν πλειότερον περὶ αὐτοῦ ἢ τῶν πράξεών του θὰ ἡδυνάμην νὰ μάθω....

(Edgard Poe)

Μετάφρασις Κ. Ι. ΠΡΑΣΣΑ